

Høringsvar – Ny forskriftsbestemmelse om miljø i regelverket for offentlige anskaffelser

IEH støtter departementet og Stortingets intensjon om at oppdragsgiveren skal minimere miljøbelastningen ved sine anskaffelser. Gjennom vårt arbeid med bedrifter ser vi hvor mye krav fra offentlige oppdragsgivere har å si for markedet, på godt og vondt. Offentlige innkjøp kan, på sitt beste, være en viktig drivkraft for å endre et marked i riktig retning. Dersom ingen, eller mangelfulle krav, stilles, eller krav ikke blir fulgt opp, mister leverandørene et incentiv til å jobbe med bærekraft/miljø/etisk handel. Ingen/mangelfulle krav kan tvert imot bidra til at bedriftene taper konkurransen, fordi deres produkter blir dyrere enn konkurrentenes. Dessverre skjer dette i altfor stor grad i dag. På den måten er det offentlige med på å undergrave godt arbeid som gjøres i næringslivet.

Norge skal gjennomføre «det grønne skiftet». For å nå målene regjering og Storting har satt, så trengs det mange virkemidler. Offentlige anskaffelser er ett av disse.

IEH støtter derfor intensjonene bak forskriften.

Om forpliktelse til å gjennomgå innkjøpspraksis

IEH vet, fra vår rådgivning til offentlige innkjøpere, at intern forankring er viktig. Departementet foreslår at oppdragsgivere gjennomgår sin innkjøpspraksis og få en oversikt over hvor de største miljøbelastningene er og hvordan de mest hensiktsmessig kan reduseres.

IEH støtter dette.

Om Stortingets anmodningsvedtak om minimum 30% vektning ved alle anbud der det er relevant.

Departementet legger opp til at oppdragsgiver ikke bare kan stille krav om miljø som et tildelingskriterium, men at det også kan benyttes i kravspesifikasjon, kvalifikasjonskrav, eller kontraktskrav. Dette gir oppdragsgiver større fleksibilitet, og det er viktig, få å kunne fremme miljøhensynet på mest hensiktsmessig måte.

IEH støtter dette

Om vektning på 30 %

IEHs og IEH-bedriftenes erfaring, er at det svært ofte er billigst pris som veier tyngst ved tildeling. Dersom andre hensyn er vektet, er prisen ofte vektet så høyt at andre kriterier ikke får noen reell betydning.

Departementet foreslår en minimum 30 % miljøvektning, der relevant: «Der miljø brukes som tildelingskriterium, bør det minimum vektet 30 %.» Vi mener at skal målene om det grønne skiftet nås, så bør man ha en skal-formulering her.

IEH mener at bør-formuleringen i forskriftens andre setning, bør endres til en skal-formulering.

Vi mener allikevel at en lavere vektig må være *mulig*. Det kan være mange gode grunner til det, f.eks. at kvalitetskriteriet tar opp i seg miljøhensyn, eller av markedshensyn. Vi mener derfor at:

En lavere vektning må være mulig, men må begrunnes i anskaffelsesdokumentene.

§ 5 i loven krever uansett at: «Statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter og offentligrettslige organer skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant.». I anskaffelsespraksisen vil det derfor ligge en vurdering, som viser hvordan miljøhensynet er ivaretatt, og en vurdering av hvilke krav som skal stilles i hvilke anskaffelser. Det vil derfor ikke medføre mye ekstraarbeid å tilgjengeliggjøre denne vurderingen.

Om viktigheten av markedsdialog

Det kan eksistere gode, miljøvennlige produkter/løsninger som oppdragsgiver ikke kjenner til. Leverandører har dessuten ofte kunnskap om sitt marked og sine produkter, som oppdragsgiver ikke har. IEH vil derfor understreke viktigheten av leverandørdialog. Dette er viktig for å bidra til at ny, teknologi, nye løsninger og innovasjon tas i bruk i miljøarbeidet. Det kan derfor være hemmende å etterspørre ett spesielt produkt, sertifisering eller løsning.

IEH vil derfor understreke viktigheten av markedsdialog før miljøkrav- eller kriterium settes.

Behovet for kompetanse, veiledning og samordning

Når offentlige oppdragsgivere skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger, så krever dette kompetanse. Vi kan heller ikke forvente at alle oppdragsgivere har kunnskap om alt. Derfor trengs kompetanse, veiledning og samordning. Når en oppdragsgiver skal evaluere miljøkriterier, kreves det altså kunnskap, og en metode. Metoden må være forståelse og etterprøvbart, slik at den er forståelig for leverandørene.

IEH tilrår at regjeringen bidrar med midler, og støtter tiltak for å fremme kompetanse, veiledning og samordning.

IEH ønsker lykke til i videre arbeid med forskriftene og ser frem til samarbeid!

Med vennlig hilsen

IEHS offentlig sektor team:

Stine Foss
Konstituert daglig leder

Magne Paulsrud
Seniorrådgiver
Tlf: 97744014

Karoline Bakka Hjertø
Seniorrådgiver
Tlf 99227303